

Sarajevo, 29.10.2018. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
22.10.2018.- 26.10.2018.

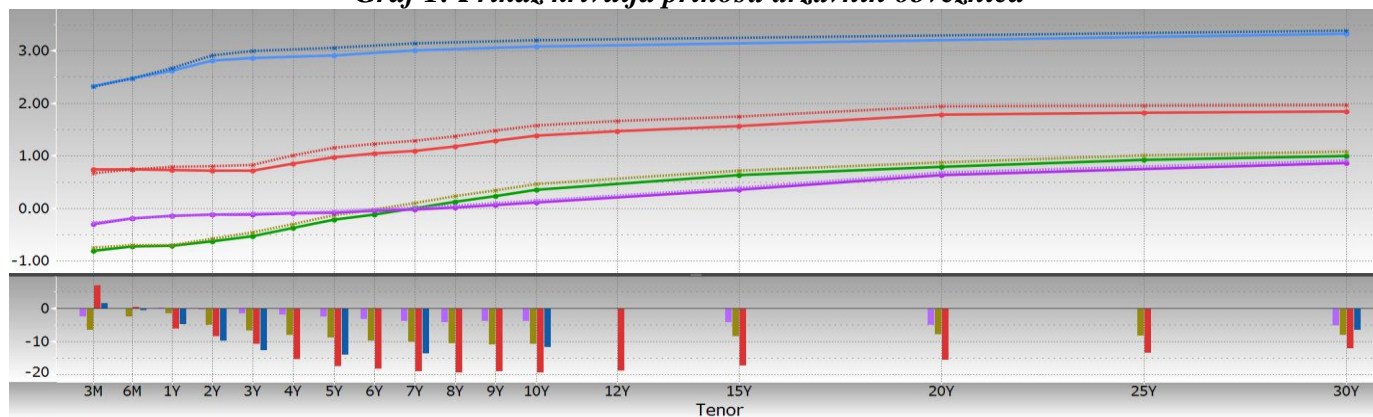
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	19.10.18		26.10.18		19.10.18		26.10.18		19.10.18		26.10.18		19.10.18		26.10.18	
2 godine	-0,58	-	-0,63	↘	2,90	-	2,81	↘	0,81	-	0,72	↘	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,13	-	-0,22	↘	3,05	-	2,91	↘	1,15	-	0,97	↘	-0,05	-	-0,08	↘
10 godina	0,46	-	0,35	↘	3,19	-	3,08	↘	1,58	-	1,38	↘	0,15	-	0,11	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	19.10.18	-	26.10.18
3 mjeseca	-0,711	-	-0,759
6 mjeseci	-0,709	-	-0,734
1 godina	-0,669	-	-0,685

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 26.10.2018. godine (pune linije) i 19.10.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica su tokom protekle sedmice zabilježili priličan pad usljed povećane potražnje za sigurnijim investicijama, kao i pod uticajem ekonomskih podataka koji ukazuju na usporenje privrednog rasta, što je dovelo do pomjeranja tržišnih očekivanja o prvom povećanju kamatnih stopa ECB-a za decembar 2019. godine, odnosno januar 2020. godine. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 5 i 11 baznih poena na sedmičnom nivou, a najveći pad je zabilježen kod obveznica srednjeg i dužeg roka dospelja. Na tržištu eurozone, kao i u proteklom periodu, dešavanja u Italiji su bila u fokusu, što je uticalo na volatilna kretanja prinosa italijanskih obveznica. **Evropska komisija je u utorak zvanično odbila nacrt plana budžeta Vlade Italije, te je zatraženo da se ovaj prijedlog ponovo vrati Italiji na revidiranje.** Italija sada ima tri sedmice da podnese novi revidirani plan potrošnje. Premijer Italije Conte je, prije ovog saopštenja, izjavio da ne postoji „plan B“ za budžet, već da umjesto toga postoji određeni prostor za promjenu detalja plana, ali ne i samog plana potrošnje. Navedeno je uticalo na ponovni rast prinosa italijanskih obveznica. Pored toga, istog dana je bio izražen pad vrijednosti indeksa dionica na globalnom nivou, što je, takođe, uticalo na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama. Ipak, u drugoj polovini sedmice došlo je do korekcije prinosa italijanskih obveznica, iako još uvijek nema zvaničnih informacija o načinu na koji će Vlada Italije prevazići

nesuglasice s Evropskom komisijom. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga **S&P** je nakon zatvaranja tržišta u petak **potvrdila rejting Italije (BBB), dok su izgledi rejtinga smanjeni na „negativan“ sa „stabilan“**. Prinosi italijanskih obveznica su na sedmičnom nivou smanjeni između 4 i 7 baznih poena. ECB je u skladu s očekivanjima zadržala referentnu kamatnu stopu nepromijenjenu na nivou od 0,0%. Na pratećoj pres konferenciji **predsjednik Draghi je izjavio da se i dalje očekuje da će kamatne stope ostati na trenutnom, ili nižem nivou najmanje do ljeta 2019. godine**. Potvrđeno je da su nedavni podaci „nešto slabiji od očekivanih“, ali da za sada ovo tijelo i dalje očekuje „široko rasprostranjenu ekspanziju ekonomije eurozone“. Iako postoji mnoštvo neizvjesnosti u vezi s trgovinom, tržištima u razvoju, kao i finansijskom volatilnosti, sve to prema Draghiju nije dovoljno da ECB promijeni osnovni scenario. Što se tiče kretanja inflacije, Draghi je ponovio, kao i u septembru, da bi rast pritisaka na plate mogao u konačnici dovesti do rasta inflacije. U vezi s posljednjim dešavanjima u Italiji, Draghi je izrazio uvjerenje da može biti postignut dogovor između Italije i Evropske komisije, dok je ovaj problem opisao kao „fiskalni problem“. Naveo je da je mandat ECB-a usmjeren ka cjenovnoj stabilnosti, a ne ka finansiranju deficita vlada. Draghi je dodao da, ukoliko bi Italija trebala bilo kakav vid pomoći od ECB-a, onda bi to morala osigurati putem zvaničnog programa prilagođavanja, odnosno preko ESM mehanizma pomoći. ECB je objavila kvartalne prognoze profesionalnih prognozera prema kojima se u periodu 2018-2020. godina očekuje godišnja stopa inflacije u eurozoni od 1,7%, što je podatak jednak prethodnim prognozama. Prognoze rasta GDP-a eurozone su smanjene za 2018. godinu na 2,0% (ranije očekivano 2,2%), za 2019. godinu na 1,8% (ranije očekivano 1,9%), dok su prognoze za 2020. godinu nepromijenjene (1,6%). Za stopu nezaposlenosti su nešto bolja očekivanja u odnosu na ranije prognoze te se sada očekuje da će ovaj pokazatelj iznositi 8,2% u 2018. godini, a da će u naredne dvije godine bilježiti dalji pad na 7,8%, odnosno na 7,5%.

Deutsche Bank AG je za treći kvartal objavila najslabiji povrat od 2010. godine te sada prognozira da bi na godišnjem nivou podaci mogli biti blago slabiji, dok je ranije očekivano da bi mogla zabilježiti poslovni rezultat na granici rentabilnosti. Direktor ove banke Sewing je izjavio da smanjenja troškova u investicijskom bankarstvu imaju dublji uticaj nego što je bilo očekivano. Navedeno je povećalo špekulacije o potrebi spajanja Deutsche Bank AG s nekom drugom bankom, prije nego nova kriza pogodi ovu banku.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Odnos duga i GDP-a – EZ (G/G)	2017.	-	86,8%	89,1%
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	SEP	3,5%	3,5%	3,4%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	OKT	53,9	52,7	54,1
4.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	OKT	-3,2	-2,7	-2,9
5.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	OKT	103,2	102,8	103,7
6.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	AVG	-	2,8%	5,0%
7.	Broj nezaposlenih – Francuska – kvartalno (u '000)	III kvartal	-	3.456,8	3.440,5
8.	Stopa nezaposlenosti – Španija (kvartalno)	III kvartal	14,85%	14,55%	15,28%
9.	Stopa nezaposlenosti – Finska	SEP	-	6,3%	6,8%
10.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	SEP	3,0%	3,2%	3,1%
11.	Proizvođačke cijene – Francuska (G/G)	SEP	-	3,6%	3,7%
12.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	SEP	-	5,9%	6,2%

SAD

Tokom protekle sedmice je zabilježeno značajno smanjenje prinosa američkih dvogodišnjih, petogodišnjih i desetogodišnjih obveznica za 9, 14 i 11 baznih poena, respektivno na sedmičnom nivou, te su prinosi svih posmatranih obveznica smanjeni na najniži nivo u posljednjih skoro mjesec dana. Ovakvo kretanje prinosa posljedica je značajnog pada vrijednosti američkih dionica te je indeks Dow Jones smanjen za 2,97% na sedmičnom nivou, indeks S&P 500 za 3,94%, a indeks Nasdaq za 3,78%. Dionički indeksi s Wall Streeta su tokom trgovanja u srijedu zabilježili najveći dnevni pad od 2011. godine, jer su učesnici na finansijskim tržištima zabrinuti zbog nepovoljnih efekata pogoršanih trgovinskih odnosa SAD i njihovih trgovinskih partnera, ali i potencijalno nepovoljnog uticaja povećanja referentne kamatne stope u SAD, koji bi se mogao značajno odraziti na vrijednosti dionica koje čine ove indekse. Objavljivanje

Fedovog redovnog izvještaja o stanju u domaćoj privredi, poznatijeg kao Beige Book, je potvrdilo zabrinutost proizvođača iz prerađivačkog sektora zbog rasta cijena sirovina, koje je uzrokovano uvođenjem carina na uvoz aluminija i čelika. Doprinos smanjenju vrijednosti američkih dionica dalo je i objavljivanje rezultata poslovanja nekoliko kompanija, koji su bili slabiji od očekivanih, ali i saopštenje kompanije Caterpillar, koja izrazila zabrinutost zbog rasta cijena sirovina, na koje je veliki uticaj imalo uvođenje tarifa na uvoz željeza i aluminija.

Predsjednica Feda iz Klivlenda Mester je izjavila da očekuje da će ekonomski rast SAD tokom ove godine iznositi preko 3%, a za narednu godinu očekuje rast od 2,75% do 3%. Mester je, takođe, navela i to da očekuje da će se stopa inflacije kretati oko nivoa od 2% te da je prilagođavanje monetarne politike adekvatna mjera. Međutim, ona je upozorila na to da povećana volatilnost utiče na rast rizika, otežava prognoziranje i zahtijeva pažnju te bi moglo uticati na nju da promjeni svoje srednjoročne prognoze.

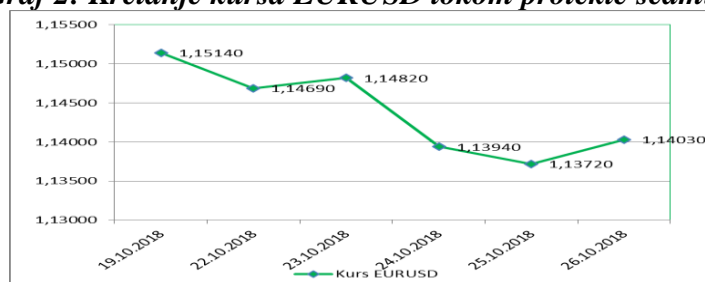
U petak je objavljen prvi preliminarni podatak o rastu privrede SAD u trećem kvartalu ove godine, koji je bio bolji od očekivanog, a značajan rast je zabilježio i podatak o obimu lične potrošnje.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – prvi preliminarni podatak (G/G)	III kvartal	3,3%	3,5%	4,2%
2.	Indeks lične potrošnje – prvi preliminarni podatak	III kvartal	3,3%	4,0%	3,8%
3.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas S.	OKT	14	8	13
4.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Ričmonda	OKT	24	15	29
5.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga	SEP	0,21	0,17	0,27
6.	Trgovinski bilans (USD milijardi)	SEP	-75,1	-76,0	-75,5
7.	Indeks prodaje novoizgrađenih kuća	SEP	-0,6%	-5,5%	-3,0%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	20. OKT	215.000	215.000	210.000

USD je tokom protekle sedmice nastavio trend aprecijacije u odnosu na EUR te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1514 na nivo od 1,1403, što na sedmičnom nivou predstavlja smanjenje od 0,96% te se nalazi na najnižem nivou u posljednja dva mjeseca.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice i dalje su bile aktuelne teme oko Brexita. Najveći problem i dalje jeste pitanje granice s Irskom. Premijerka May je prilikom obraćanja u protekloj sedmici istakla da je 95% sporazuma o Brexitu dogovoreno, ali je naglasila protivljenje prijedlogu EU o pitanju granice s Irskom. Zvaničnik EU Tusk istakao je da nema garancije da će “teške” granice između Irske i Sjeverne Irske biti izbjegnute. S druge strane, premijer Irske Varadkar je prilikom obraćanja u Parlamentu istakao da je nesumnjivo da su izgledi o pitanju sporazuma o Brexitu pod uticajem političke situacije koja sada postoji u Velikoj Britaniji, te da je zemlja veoma podijeljena. Sekretar za Brexit Raab je izjavio da Vlada Velike Britanije treba da se pripremi na najgori mogući scenario i da sagleda sve moguće nepredviđene situacije kako bi osigurala zaštitu britanske privrede u slučaju eventualnog nepostizanja dogovora.

Zvaničnik FCA kao i zvaničnik BoE iz Odjela za prudencionu regulativu su pozvali na kooperaciju s EU o pitanju prekogranične supervizije, kao i pitanja koja bi bila od naročite važnosti, uključujući nastavak MiFID II pravila nakon Brexita.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	CBI poslovni optimizam	OKT	-4	-16	-3
2.	Krediti za kupovinu kuća	SEP	39.000	38.505	39.241

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,88121 na nivo od 0,88863, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,3076 na nivo od 1,2828.

JAPAN

U polugodišnjem izvještaju o finansijskom sistemu, koji je objavljen početkom protekle sedmice, BoJ je upozorila domaće banke da nastave povećavati ulaganja u nekretnine te da kreditiraju kompanije sa srednjim ili većim kreditnim rizikom. Istovremeno, Vlada Japana objavila je revidirane procjene izvoza, s obzirom na to da efekti trgovinskih tenzija između SAD i Kine postaju sve više izraženi. Agencija za finansijske usluge (FSA) je industriji kriptovalute dodijelila samoregulatorni status, dozvoljavajući Udruženju virtuelnih deviznih kurseva u Japanu sankcionisanje bilo kakvih prekršaja. Krajem sedmice Bloomberg je objavio vijest da su pojedini zvaničnici BoJ zadovoljni sa ciljanim nivoom prinosa na desetogodišnje obveznice od 0% uz dozvoljene oscilacije od +/-0,2%, dok neki zvaničnici smatraju da bi te oscilacije trebale biti +/-0,25%. Tokom vikenda Japan i Kina potpisali su aranžman valutnog swapa do 30 milijardi USD, što je ujedno i najveći bilateralni sporazum tog tipa, a koji ima za cilj jačanje finansijske stabilnosti i podsticanje poslovnih aktivnosti u obje zemlje. Zvaničnici BoJ istakli su da s jačanjem ekonomskih i finansijskih veza između Japana i Kine, japanske finansijske institucije proširuju svoje poslovanje na kinesko finansijsko tržište.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

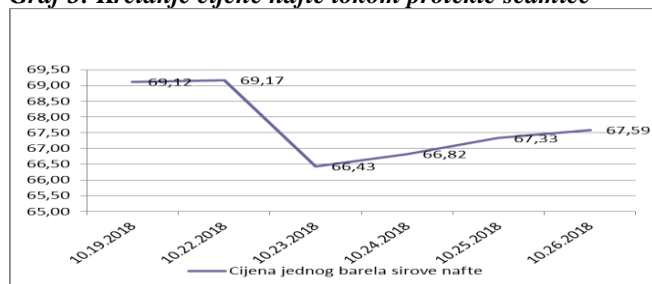
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks ukupnih industrijskih aktivnosti (M/M)	AVG	0,4%	0,5%	-0,2%
2.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	SEP	-	2,9%	5,1%
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	OKT	-	53,1	52,5
4.	Vodeći indeks F	AVG	-	104,5	103,9
5.	Koicidirajući indeks F	AVG	-	116,7	116,1
6.	Indeks uslužnog sektora (G/G)	SEP	1,2%	1,2%	1,3%

JPY je tokom protekle sedmice blago aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 129,58 na nivo od 127,60. JPY apprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 112,55 na nivo od 111,91.

NAFTA I ZLATO

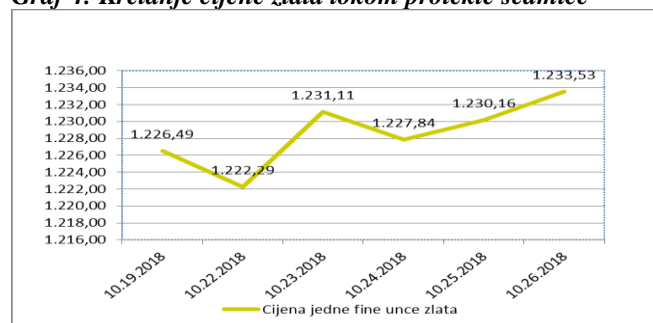
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 69,12 USD (60,03 EUR). Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena nafte nije bilježila značajne promjene, ali je već tokom narednog dana zabilježeno njeno značajno smanjenje pod uticajem najave zvaničnika Saudijske Arabije da će nadomjestiti nedostatke ovog energenta na tržištu. Velika pažnja investitora je usmjerena na efekte sankcija Iranu, koje će uskoro stupiti na snagu, a već veliki broj zemalja, među kojima je i Kina, je smanjio obim kupovine nafte od Irana. Doprinos smanjenju cijene nafte tokom protekle sedmice dalo je i značajno smanjenje globalnih dioničkih indeksa, pri čemu su američki dionički indeksi bilježili najveće dnevno smanjenje u posljednjih osam godina. Tokom protekle sedmice objavljen je podatak o povećanju američkih zaliha nafte za 6,3 miliona barela na sedmičnom nivou. Komitet proizvođača nafte, koji uključuje Saudijsku Arabiju i Rusiju, je naglasio potrebu da se utvrdi nivo tražnje za naftom za narednu godinu, kako bi se proizvela dovoljna količina i kako se tržište ovog energenta ponovo ne bi suočilo s neravnotežom. Broj aktivnih bušotina nafte u SAD (875) je tokom protekle sedmice povećan na najviši nivo od marta 2015. godine te, uz podatak o rastu zaliha ovog energenta, utiče na smanjenje njene cijene treću sedmicu zaredom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila 67,59 USD (59,27 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.226,49 USD (1.065,22 EUR). Početkom protekle sedmice cijena zlata je bilježila pad pod uticajem snažnog rasta vrijednosti dionica kompanija na azijskim finansijskim tržištima te je najveći rast zabilježio Shenzhen Stock Exchange Composite Index (iz Kine) koji je tokom trgovanja u ponedjeljak zabilježio rast od 4,9% na dnevnom nivou, što je najveći dnevni rast u posljednje tri godine. Navedeni rast je bio podstaknut fiskalno-stimulativnim mjerama koje je Kina uvela. Međutim, već tokom narednog dana zabilježeno je smanjenje globalnih dioničkih indeksa, koje je uticalo na rast cijene jedne fine unce zlata na najviši nivo u posljednja tri mjeseca. Konsultanska kompanija Metal Focus Ltd je objavila sredinom protekle sedmice izvještaj u kojem je navela da će rast tražnje centralnih banaka za monetarnim zlatom tokom ove godine biti povećan na iznos od 450 tona, dok je tokom prošle godine zabilježen nivo od 375 tona ovog plemenitog metala. Ovo je prvi put od 2013. godine da tražnja za zlatom bilježi značajan rast. Najveći kupac zlata je tokom ove godine bila Centralna banka Rusije, koja je u prosjeku kupovala 20 tona zlata mjesečno. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.233,53 USD (1.081,76 EUR), što je najviši nivo u posljednja tri i po mjeseca.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.